

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Camilla Molina Muga

Tekniska nämnden

Upphandling av entreprenör för hämtning av förpackningsavfall i Danderyds kommun

Ärendet

Tekniska nämnden ansvarar för den kommunala avfallshanteringen. Sedan 1 januari 2024 är förpackningsfraktionerna papper, plast, metall samt färgat- och ofärgat glas en del av det kommunala ansvaret då det övergick från privat insamlingsansvar till kommunalt ansvar. Fastighetsnära insamling av dessa fraktioner måste finnas på plats senast 31 december 2026. För att uppfylla insamlingskraven har tekniska nämnden den 14 mars (§ 23) beslutat om ett insamlingssystem vilket innebär att enfamiljshus och mindre flerfamiljshus kommer få två tvådelade kärl för sina förpackningar samt en sidolösning för metallförpackningar. Därtill togs ett genomförandebeslut för investeringar av inköp av förpackningskärlen. I syfte att kunna genomföra den framtida insamlingen, enligt lagstiftningen, behöver tekniska nämnden upphandla en entreprenör för insamling av det fastighetsnära förpackningsavfallet.

Upphandlingen av insamling av förpackningar bygger på entreprenaden för hämtning av mat- och restavfall (nedan kallat ”huvudavtalet”) med viss förändring eftersom det är andra avfallsfraktioner som ska hämtas med andra frekvenser.

Föreslagen avtalstid är från 2026-04-08 till 2031-03-31 med möjlighet till förlängning med 1 + 1 år.

Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande där utvärderingen kommer att tillämpa en mervärdesmodell. Det innebär att anbudsgivaren lämnar ett pris för tjänsten och sedan får poäng på olika moment i utvärderingen, där poängen genererar förbestämda fiktiva mervärdesavdrag i kronor på anbudssumman. Anbudsgivaren med lägst totala anbudssumma efter utvärderingen är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Samhällsutvecklingsförvaltningens förslag till beslut

Tekniska nämndens beslut

1. Tekniska nämnden uppdrar åt samhällsutvecklingsförvaltningen att genomföra upphandling av entreprenad för fastighetsnära insamling av förpackningar i enlighet med tjänsteutlåtande daterat 2024-11-21.
2. Tekniska nämnden delegerar till samhällsutvecklingsdirektör att fatta beslut om tilldelning av entreprenör för tekniska nämndens räkning.

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Camilla Molina Muga

3. Tekniska nämnden bemyndigar tekniska nämndens ordförande och samhällsutvecklingsdirektör teckna avtal med tilldelad entreprenör för tekniska nämndens räkning.

Bakgrund

Tekniska nämnden ansvarar för den kommunala avfallshanteringen. Sedan 1 januari 2024 är förpackningsfraktionerna en del av det kommunala insamlingsansvaret. Fastighetsnära insamling av dessa fraktioner ska, enligt lagstiftning, finnas på plats senast 31 december 2026.

För att få så många anbudsgivare som möjligt, vilka ger så bra anbud som möjligt, krävs ett tydligt och väl genomarbetat upphandlingsunderlag. En ny upphandling behöver genomföras eftersom insamlingen aldrig tidigare omfattats av kommunens ansvar.

Framtagande av ett upphandlingsdokument är en komplicerad process som kräver en gedigen omvärldsbevakning både i form av lagstiftning, teknisk utveckling och hur andra kommuner gör i specifika frågor.

Det finns inget tidigare avtal att jämföra med. Därför har avfallsenheten använd det så kallade "huvudavtalet" som en grund med vissa förändringar som är specifika för de nya avfallsfraktionerna. Förändringar som föreslås är inom; optioner, fakturering, avfallsfraktioner, mottagningsanläggningar, överlämning vid avtalsslut, vilka som får lämna anbud, referenstagning och inga krav på att väga kärl. Likt matavfallet från "huvudavtalet" är målet att Tranholmen en gemensam insamlingsplats för förpackningarna på ön. Tömningsregistrering via RFID-transponder införs även för befintliga förpackningskärl.

Värt att notera är att arbetsmiljöregler, så som backningar och reglering på dragvägar, är lagstadgade och därför kan eller får inte krav som motstrider dessa ställas i upphandlingsdokumentet.

Hög servicegrad och ett attraktivt tjänsteutbud, där både miljöaspekter och kostnadseffektivitet beaktas, har varit vägledande i arbetet.

Upphandlingen avser fastighetsnära insamling av förpackningar. Förpackningsavfall från återvinningsstationer samlas in via avtal med kommunens delägda avfallsbolag SÖRAB.

Samhällsutvecklingsförvaltningens utredning

Kommunen har aldrig tidigare upphandlat denna tjänst. En upphandling behöver genomföras för att kommunen ska kunna säkerställa hämtning av förpackningsavfall. Upphandlingsunderlaget har utgått från hämtningsentreprenaden för mat- och restavfall med vissa förändringar. Föreslagen avtalstid är från 2026-04-08 till 2031-03-31 med möjlighet till förlängning med 1 + 1 år.

Överlämning vid avtalsslut

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Camilla Molina Muga

Vid mat- och restavfalls avtalsstart uppkom det brister då avfallshämtarna inte hade kännedom om kommunen eller avfallets hämtningsplatser. Under entreprenadstart i Täby kommun applicerade den nya entreprenören en ny metod i det att deras chaufförer, under en period, fick åka med i den avgående entreprenören fordon. Detta var ett framgångsrikt koncept eftersom de nya avfallshämtarna på så sätt fick kännedom om kommunen och var avfallet skulle hämtas. Detta förslag kommer att implementeras i detta avtal så att om en ny entreprenör tar över vid avtalsslut så finns det en avtalad och strukturerad överlämning.

Vilka som får lämna anbud

I entreprenaden för mat- och restavfall fick nystartade entreprenörer lämna anbud för insamlingen. Samhällsutvecklingsförvaltningen ser dock risker med att nystartade företag får lämna anbud när det gäller insamling av förpackningar. Detta då denna insamling är ny och komplex. I den nya upphandlingen krävs därför av anbudslämnande entreprenörerna att de har erfarenhet av avfallshämtning.

Inte krav på vägning av kärll

Kärllen för mat- och restavfall vägs och vikterna faktureras i enlighet med avfallstaxan. Med ett tvådelat kärll är det inte möjligt att väga kärlets innehåll uppdelat per fraktion utan det går endast att väga hela kärlets innehåll. I och med detta tas krav på vägning av kärllen vid varje tömning bort. Detta kan i sin tur leda till lägre anbudspriser än om det varit krav på vägning. Det är fortfarande kravställt att avfallsfordonet behöver vägas vid mottagningsanläggningen så att kommunen kan få en samlad statistik för samtliga abonnenter.

Tranholmen – gemensam insamlingsplats

Likt matavfallsinsamlingen från Tranholmen förslås att det införs en gemensam insamlingsplats för förpackningsavfallet från hushållen på Tranholmen.

Mottagningsanläggningar

SÖRAB har andra mottagningsanläggningar för förpackningsavfallet än för mat- och restavfall. Mottagningsanläggningarna för förpackningar kan ändras under avtalstiden, beroende på SÖRAB:s avtal med respektive anläggning.

Fakturering

Fakturering mot abonnent kommer att ske i egen regi. Kundtjänst i egen regi är under utredning varför detta avses läggas som option, se nedan.

Optioner

Samhällsutvecklingsförvaltningen håller dock på att utreda möjligheten till att ha kundtjänst för VA- och avfallsfrågor i egen regi under samhällsutvecklingsförvaltningen. Därför placeras kundtjänsten som en

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Camilla Molina Muga

option i upphandlingen. I de fall samhällsutvecklingsförvaltningens kundtjänst inte inkluderar avfallsfrågor 2026 kan optionen aktiveras.

Därtill finns det påtryckningar på nationell nivå att göra det möjligt för kommuner att ansöka om undantag från att samla in alla förpackningslagen fastighetsnära. Det som diskuteras är om glas- och metallförpackningarna kan ges undantag för fastighetsnära insamling och i stället samlas in via återvinningsstationer eller liknande. Utifall dessa påtryckningar kommer att resultera i ett undantag, eller annat politiskt beslut, har upphandlingen utformats med en option för insamling av färgat-, och ofärgat glas samt metallförpackningar. I och med detta anses det vara fördelaktigt att ha insamlingen för dessa fraktioner som option utifall påtryckningarna resulterar i ett undantag eller annat nationellt politiskt beslut. Utifall att nationellt beslut hinner tas som medför att insamlingen inte behövs kan optionen senarelägga insamlingsförfarandet alternativt att optionen inte behövs nyttjas under avtalstiden.

Samhällsutvecklingsförvaltningens bedömning

Eftersom fastighetsnära insamling av förpackningar är lagstadgat från 2027 behöver kommunen säkerställa att en entreprenör finns på plats som kan hämta detta avfall. Det kan antingen göras i egen regi eller genom egen upphandling. Samhällsutvecklingsförvaltningen är av bedömningen att det är mer gynnsamt för kommunen att hämtning av fastighetsnära insamling av förpackningar sker genom upphandlad entreprenad än att insamlingen genomförs i egen regi.

Konsekvenser för barn och unga

Förslaget till beslut bedöms inte medföra några konsekvenser för barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

I och med optionen om kundtjänst samt insamling av glas- och metallförpackningar är prognosen att upphandlingen kan komma att bli mer kostsam för kommunen. Optioner innebär en osäkerhet för entreprenören varvid det är troligt att denne kommer lägga en viss ekonomisk riskfaktor på sina anbudspriser. Samhällsutvecklingsförvaltningen anser dock att det kan vara mer fördelaktigt att ha dessa frågor på option snarare än att binda sig till ett avtal som kanske inte behöver nyttjas vid exempelvis organisationsförändring, lagförändring eller undantagsfall för glas- och metallförpackningar.

Vad avser förpackningsinsamlingen ska kommunen få ersättning från Naturvårdsverket som för Danderyd delas upp i fyra områden; antalet återvinningsstationer, kommunikation, antalet hushåll med fastighetsnära insamling och mängden ton som återvinns. Målet med lagstiftningen är att den fastighetsnära insamlingen inte ska belasta kommunen ekonomisk

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Camilla Molina Muga

eftersom kommunen ska få full kostnadstäckning för att samla in och behandla förpackningsavfallet.

Stefan Sorpola
Samhällsutvecklingsdirektör

David Johannesson
VA-Avfallschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Upphandling av entreprenör för hämtning av förpackningsavfall i Danderyds kommun